

दि.०९/०१/२०२० रोजी होणाऱ्या स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या निवडणुकासाठी सदर क्षेत्रातील मतदारांना मतदानाच्या दिवशी मतदान करण्यासाठी सुट्टी अथवा दोन तासांची सवलत देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन परिपत्रक क्रमांक: मतदान २०१९/प्र.क्र.१२९/कामगार-९
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : १ जानेवारी, २०२०

संदर्भ :- राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र यांचे क्रमांक रानिआ/नप-२०१९/प्र.क्र.१३/का.६,
दि.२६ डिसेंबर, २०१९ रोजीचे पत्र.

शासन परिपत्रक

आपल्या देशाने लोकशाही पध्दती स्विकारली असून १८ वर्षावरील नोंदणी झालेल्या सर्व लोकांनी प्रत्येक निवडणुकीमध्ये १०० टक्के मतदान करणे अपेक्षित आहे. ही बाब लक्षात घेता लोकप्रतिनिधीत्व कायदा, १९५१ च्या परिच्छेद १३५ब नुसार मतदानाच्या दिवशी सर्वसाधारणपणे मतदारांना त्यांचा मतदानाचा हक्क बजावता यावा यासाठी भरपगारी सुट्टी देण्यात येते किंवा काही ठिकाणी कामाच्या तासात योग्य ती सवलत देण्यात येते. मात्र गेल्या काही निवडणुकांमध्ये असे दिसून आले आहे की, संस्था/ आस्थापना इ. भरपगारी सुट्टी किंवा सवलत देत नाहीत. यामुळे अनेक मतदारांना त्यांच्या मतदानापासून वंचित रहावे लागते, जे लोकशाहीसाठी अत्यंत घातक आहे.

राज्य निवडणूक आयोगाने निर्गमित केलेल्या आदेशाप्रमाणे दि.०९ जानेवारी, २०२० रोजी सोबतच्या परिशिष्ट-१ व २ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे निवडणूक घेतली जाणार आहे. सदर निवडणुकीमध्ये सर्व मतदारांना त्यांचा मतदानाचा हक्क योग्यरितीने बजावता यावा यासाठी खालील प्रमाणे आदेश देण्यात येत आहेत:-

I) निवडणूक होणाऱ्या मतदान क्षेत्रात मतदार असलेले कामगार/अधिकारी/कर्मचारी यांना मग ते कामानिमित्त निवडणूक होणाऱ्या क्षेत्राबाहेर कार्यरत असले तरीही त्यांना निवडणुकीच्या दिवशी मतदानाचा हक्क बजावण्यासाठी भरपगारी सुट्टी देण्यात यावी.

II) सदर सुट्टी उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागांतर्गत येणाऱ्या सर्व आस्थापना, कारखाने, दुकाने इत्यादींना लागू राहिल (उदा.खाजगी कंपनी या मधील आस्थापना, सर्व दुकाने व इतर आस्थापना, निवासी हॉटेल, खाद्यगृहे, अन्य गृहे, नाट्यगृहे, व्यापार, औद्योगिक उपक्रम किंवा इतर आस्थापना तसेच माहिती व तंत्रज्ञान कंपनी, शॉपिंग सेंटर, मॉल्स, रिटेलर्स इ.)

III) अपवादात्मक परिस्थितीत कामगार, अधिकारी, कर्मचारी इत्यादींना पूर्ण दिवस सुट्टी देणे शक्य नसेल तर, मतदान क्षेत्रातील कामगारांना मतदानाचा हक्क बजावण्यासाठी सुट्टी ऐवजी कमीत कमी दोन तासांची सवलत देता येईल. मात्र त्याबाबत त्यांनी संबंधित जिल्हाधिकारी तथा जिल्हा निवडणूक अधिकारी यांची पूर्व परवानगी घेणे आवश्यक राहिल. कोणत्याही परिस्थितीत मतदारांना मतदानासाठी किमान दोन तासांची सवलत मिळेल याची दक्षता संबंधित आस्थापना मालकांनी घेणे आवश्यक राहिल.

IV) वर नमूद केल्यानुसार उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागांतर्गत येणाऱ्या सर्व आस्थापना, कारखाने, दुकाने इत्यादींच्या मालकांनी/व्यवस्थापनाने वरील सूचनांचे योग्य ते अनुपालन होईल याची काटेकोरपणे

खबरदारी घ्यावी. मतदारांकडून मतदानाकरिता योग्य ती सुट्टी अथवा सवलत प्राप्त न झाल्याने मतदान करता येणे शक्य न झाल्याबाबत तक्रार आल्यास, त्यांच्याविरुद्ध योग्य कारवाई करण्यात येईल.

४. सदर परिपत्रक राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र यांचे क्रमांक रानिआ/नप-२०१९/प्र.क्र.१३/का.६, दि.२६ डिसेंबर, २०१९ रोजीच्या पत्रास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२००१०११६११०५८२१० असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ.श्री.ल.पुलकुंडवार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत- उपरोक्त परिपत्रक सर्व संबंधित आस्थापनांच्या निदर्शनास आणण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित.

१. राज्य निवडणूक आयोग, महाराष्ट्र, नवीन प्रशासकीय इमारत, मंत्रालयासमोर, मुंबई-३२
२. प्रधान सचिव व मुख्य निवडणूक अधिकारी, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
३. कामगार आयुक्त, वांद्रे, मुंबई-५१ (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
४. संचालक, औद्योगिक सुरक्षा व आरोग्य संचालनालय, वांद्रे, मुंबई (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
५. संचालक, बाष्पके, वांद्रे, मुंबई, (निवडणूक होणाऱ्या ठिकाणी संबंधितांना सुचना देण्याबाबत कार्यवाहीच्या विनंतीसह अग्रेषित)
६. प्रशासक/मुख्याधिकारी(नगरपंचायत/नगरपरिषद), नाशिक, नागपूर, लातूर, रायगड, मुंबई शहर, रत्नागिरी, पुणे, जळगाव, बुलढाणा, चंद्रपूर, महाराष्ट्र राज्य.
७. जिल्हाधिकारी, नाशिक, नागपूर, लातूर, रायगड, मुंबई शहर, रत्नागिरी, पुणे, जळगाव, बुलढाणा, चंद्रपूर, महाराष्ट्र राज्य.
८. महासंचालक, माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई यांना व्यापक प्रसिध्दी देण्याच्या विनंतीसह अग्रेषित.
९. कामगार विभागातील सर्व कार्यासने

प्रत माहितीसाठी :

- १ मा. मंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव
- २ मा. राज्यमंत्री (कामगार) यांचे खाजगी सचिव
- ३ मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.

दिनांक ०९/०१/२०२० रोजी होणाऱ्या निवडणुकांचा तपशील

परिशिष्ट-१

महानगरपालिका पोट निवडणूक

अ.क्र.	जिल्हा	महानगरपालिकेचे नाव	प्रभाग/जागा क्र.
१	नाशिक	नाशिक	२२ अ
			२६ अ
२	नाशिक	मालेगाव	१२ ड
३	नागपूर	नागपूर	१२ ड
४	लातूर	लातूर	११ अ
५	रायगड	पनवेल	१९ ब
६	मुंबई शहर	बृहन्मुंबई	१४१

परिशिष्ट-२

नगरपरिषद/नगरपंचायती सार्वत्रिक /पोट निवडणूक

अ.क्र.	जिल्हा	नगरपरिषद/ नगरपंचायतीचे नाव	प्रभाग/जागा क्र.
१	रत्नागिरी	लांजा	सार्वत्रिक
२	पुणे	तळेगाव-दाभाडे	७-ब
३	जळगांव	भुसावळ	२४-अ
४	बुलढाणा	नांदुरा	७-ब
५	नागपूर	कन्हान-पिंपरी	सार्वत्रिक
		कळमेश्वर-ब्राम्हणी	कळमेश्वर-ब्राम्हणी (हद्दवाढ क्षेत्र)
६	चंद्रपूर	गडचांदूर	सार्वत्रिक

Regarding giving a holiday or two hours concession for voters to exercise their voting rights on the day of Elections.

Government of Maharashtra
Industry, Energy and Labour Division
Government resolution number Voting 2019/ Adm. Circular 129/Labour 9
Ministry, Mumbai 400032, Dated: 01.01.2020

Reference: MH Election Commission Letter SEC /JPPC-2019/PK – 13/Ka.6 dt 26.12.19

Government Circular :

According to section 135-B of the People's Representation Act, 1951, full day paid leave is usually given to the voters to claim their voting rights on the day of election day, or in some places suitable concession are given in the work hours. However, in the last few elections, it has been found that the establishment does not give holiday. Therefore many voters are deprived of their voting rights, which is extremely dangerous for democracy.

As per orders of State Election Commission Election will be held on 09.01.2020 at the locations mentioned in the list given in annexure. Below orders are issued so as to facilitate voting rights of voters in these constituency:

I) Workers / officers / employees who are eligible voters in the electoral polling area should be given a leave to claim their voting rights on Election Day, even if they are working outside the field of election.

II) This holiday will be applicable to all the establishments, factories, shops, etc. coming under the Industry, Energy and Labor Department (for example, establishment of private companies, all shops and other establishments, residential hotels, eating houses, other houses, theaters , businesses, industrial activities or other establishments as well as Information and technology companies, shopping centers, malls, retailers, etc.).

III) In exceptional circumstances, if it is not possible to allow full day holiday to the workers, officers, employees, etc., in the voting area, workers can get a concession of two to three hours instead of holiday to claim the voting rights on Election Day. However, prior approval of the concerned **District collector or District Election Officer** will be necessary. In any case, the owners of the respective establishment must take vigilance to ensure that voters get minimum two to three hours concession for voting.

IV) As mentioned above, owners of the all establishments/ managements who comes under industries, energy and labour department should take precautions carefully & ensure to follow the above instructions properly. If there is a complaint about voters not getting the right holiday or concession for voting, appropriate action will be taken against them.

4) Said circular is published as per State Election Commission letter SEC /JPPC-2019/PK – 13/Ka.6 dt 26.12.19.

By order and by the order of the Governor of Maharashtra.

Digitally signed by Dr. Shrikant L Pulkundwar

Annexure

Details of the Election events on 09/01/2020

Municipal Council By-election

Footprint-1

Sr. No.	District	Name of Municipal Corporation	Prabhag/Ward No.
1	Nashik	Nashik	22 A / 26 A
2	Nashik	Malegaon	12 D
3	Nagpur	Nagpur	12 D
4	Latur	Latur	11 A
5	Raighad	Panvel	19 B
6	Mumbai City	Bruhanmumbai	141

Footprint- 2

Nagarparishad / Nagar panchayat By-election

Sr. No.	District	Name of Municipal Corporation	Prabhag No./Ward No
1	Ratnagiri	Lanja	Common election
2	Pune	Talegaon Dabhade	7 B
3	Jalgaon	Bhusawal	24 A
4	Buldhana	Nandura	7 B
5	Nagpur	Kanan-pipri	Common election
		Kalmeshwar - bramhini	Kalmeshwar -bramhini
6	Chandrapur	Gadchandur	Common election